

Силабус дисципліни «Культурологія»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D1 · 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

90 годин · 3 кредити ЄКТС · 3 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Культурологія

Спеціальності: **D1** · 071 Облік і оподаткування; **072** Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр / Бакалавр

90

Годин

загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

3

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання культурологічної інформації: виявлення суттєвих культурних явищ і процесів, порівняння культурних традицій, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, есе та презентацій.

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати культурологічні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та короткі аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу культурних феноменів, обговорення міжкультурних ситуацій і спільного пошуку рішень.

- аналізувати навчальну, наукову та культурно-мистецьку інформацію;
- виділяти головне та узагальнювати результати культурологічного аналізу;
- планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів;
- коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками;
- брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння сутності культурології, її предмета, методів та місця серед гуманітарних дисциплін. Знання закономірностей розвитку світової та української культури, основних культурних епох, цивілізаційних типів, культурно-мистецьких напрямів і стилів.

Здатність аналізувати культурні явища та процеси крізь призму фінансово-економічної діяльності: вплив культурних чинників на підприємницьке середовище, ділову комунікацію, корпоративну культуру, етику у сфері обліку, оподаткування та фінансів.

- орієнтуватися в теоретичних засадах культурології як науки;
- характеризувати основні культурні епохи та їх здобутки;
- визначати роль культури у формуванні професійної етики фахівця;
- розуміти особливості міжкультурної комунікації в діловому середовищі;
- пояснювати вплив глобалізації на сучасні культурні процеси.

Результати навчання

Пояснювати сутність культурологічних категорій і явищ: культура, цивілізація, культурна спадщина, мистецтво, міф, релігія, ментальність, міжкультурна комунікація, корпоративна культура. Аналізувати основні культурні пам'ятки та здобутки різних епох для формування загальнокультурного кругозору.

Характеризувати типи культур і культурних систем, застосовувати методи культурологічного аналізу, визначати основні тенденції та робити висновки щодо ролі культури у сучасному суспільстві та діловому середовищі. Орієнтуватися у нормативно-правовій базі у сфері збереження культурної спадщини.

- пояснювати зміст базових культурологічних понять і категорій;
- аналізувати культурні явища та їх вплив на суспільство;
- визначати особливості культурних епох і мистецьких стилів;
- застосовувати засади культурологічного аналізу до явищ сучасності;
- використовувати наукові та інформаційні джерела для формування культурологічного знання.

Теоретичні засади культурології

Тема 1.1

Культурологія як наука.

Предмет, методи та функції культурології. Місце культурології серед гуманітарних дисциплін. Основні культурологічні школи та концепції.

Тема 1.2

Феномен культури: сутність та структура.

Поняття культури, її функції, форми та різновиди. Матеріальна і духовна культура. Субкультура та контркультура.

Тема 1.3

Культура та цивілізація.

Співвідношення понять «культура» і «цивілізація». Типологія культур і цивілізацій. Культурна динаміка та культурний прогрес.

Історія світової та української культури

Тема 2.1

Культура Стародавнього світу та Середньовіччя.
Первісна культура, культури Давнього Сходу, антична культура, середньовічна культура Заходу та Сходу.

Тема 2.2

Культура Відродження, Нового та Новітнього часу.
Гуманізм Ренесансу, Просвітництво, культурні революції XIX–XX ст., модернізм і постмодернізм.

Тема 2.3

Українська культура: від витоків до сучасності. Культура Київської Русі, козацька доба, культурне відродження XIX–XX ст., сучасна українська культурна ідентичність.

Тема 2.4

Мистецтво як форма культури. Основні види мистецтва, художні стилі та напрями в архітектурі, живопису, музиці, літературі. Роль мистецтва в житті суспільства.

Культура в сучасному світі та професійному середовищі

Тема 3.1

Глобалізація та сучасні культурні процеси: мультикультуралізм, діалог культур, масова культура, культурна глобалізація та локальна ідентичність.

Тема 3.2

Міжкультурна комунікація в діловому середовищі. Поняття та моделі міжкультурної комунікації, культурні відмінності в бізнесі, ділова культура України та світу.

Тема 3.3

Корпоративна культура та професійна етика. Поняття корпоративної культури, її роль у фінансово-обліковій діяльності, етичні стандарти фахівця з обліку та фінансів.

Тема 3.4

Культурна спадщина та державна культурна політика України. Охорона культурної спадщини, культурні індустрії, нормативно-правова база у сфері культури.

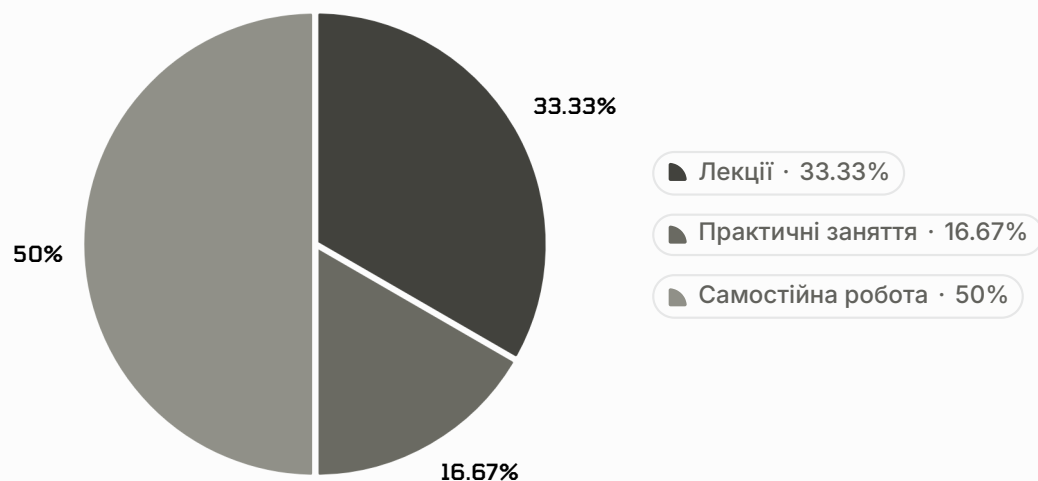
Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Культурологія як наука	2	1	4
	Тема 1.2 — Феномен культури	2	1	4
	Тема 1.3 — Культура та цивілізація	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Культура Стародавнього світу та Середньовіччя	4	1	4
	Тема 2.2 — Культура Відродження та Нового часу	2	2	4
	Тема 2.3 — Українська культура	2	1	4
	Тема 2.4 — Мистецтво як форма культури	4	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Глобалізація та культурні процеси	4	2	4
	Тема 3.2 — Міжкультурна комунікація	4	2	4
	Тема 3.3 — Корпоративна культура та етика	2	2	4
	Тема 3.4 — Культурна спадщина та держполітика	2	2	5
Разом		30	15	45

Загальний обсяг: **90 годин = 3 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (15 год.):** відпрацювання навичок, аналіз культурних явищ
- **Самостійна робота (45 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та посібниками з культурології (Гриценко, Сабадаш, Тормахова та ін.), нормативно-правовими актами у сфері культури (Закон України «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини»), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування культурологічних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу культурних епох, характеристики мистецьких стилів і напрямів; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань сучасної культури України та світу; завдань із аналізу корпоративної культури та ділової етики в контексті обраної спеціальності (облік, фінанси). Очікуваний результат — уміння застосовувати теоретичні знання на практиці, інтерпретувати отримані результати та обґрунтовувати висновки.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства культури та інформаційної політики України (mcip.gov.ua), Українського інституту (ui.org.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), онлайн-платформи Google Arts & Culture (artsandculture.google.com). Аналіз матеріалів про культурну спадщину, мистецькі процеси та культурну політику. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними та культурологічними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання культурологічних текстів, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання навичок аналізу культурних явищ; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, хронологій і концепцій; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань та повторення основних положень. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні вправи та тести за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — есе або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз культурних явищ, міжкультурна комунікація та корпоративна культура у фаховому контексті). Оцінюються повнота відповіді, глибина аналізу та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Культурологія» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері обліку, оподаткування та фінансів. Такий підхід сприяє глибшому розумінню культурних процесів, розвитку критичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових і міжкультурних завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць, репродукцій творів мистецтва та прикладів із культурної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Аналіз культурних явищ Розгляд конкретних культурних феноменів, пам'яток мистецтва, літературних та архітектурних зразків; студенти виявляють культурний контекст, характеризують епоху та обґрунтовують значення явища.	Практичні завдання Аналітичні вправи за темами (порівняння культурних епох, характеристика мистецьких стилів, аналіз корпоративної культури); відпрацювання навичок культурологічного аналізу.
Дискусії Обговорення актуальних культурних проблем сучасної України (культурна ідентичність, деколонізація культури, глобалізація); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Закону України «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини» та підзаконних актів; формування навичок роботи з правовою базою у сфері культури.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних есе, рефератів і презентацій за обраною культурологічною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.

Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей із культурологічних питань.

☐ Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Рекомендована література та ресурси

1. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. Культурологія : навч. посіб. — 4-те вид., переробл. та доп. — Київ : ЦУЛ, 2023. — 392 с.
2. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М., Дабло Л. В., Манякіна О. В. Культурологія : курс лекцій. — Київ : Ліра-К, 2023. — 216 с.
3. Тормахова А. М. Культурологія : навч. посіб. — Київ : НАКККІМ, 2022. — 248 с.
4. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія світової культури : підручник. — Київ : Кондор, 2023. — 408 с.
5. Попович М. В. Нарис історії культури України. — Вид. 3-тє, оновл. — Київ : АртЕк, 2022. — 728 с.
6. Безклубенко С. Д. Теорія культури : підручник. — Київ : Альтерпрес, 2022. — 328 с.
7. Лозовий В. О. Українська культура : підручник. — Харків : Право, 2023. — 352 с.
8. Закон України «Про культуру» від 14.12.2010 № 2778-VI (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
9. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 № 1805-III (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
10. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. — 4-те вид., переробл. — Київ : ЦУЛ, 2022. — 356 с.
11. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник. — Київ : Кондор, 2022. — 408 с.
12. Шевнюк О. Л. Культурологія : навч. посіб. — 5-те вид., переробл. і доп. — Київ : Знання-Прес, 2024. — 353 с.
13. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
14. Міністерство культури та інформаційної політики України. — URL: <https://mcip.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
17. Український інститут. — URL: <https://ui.org.ua/>
18. Онлайн-платформа Google Arts & Culture. — URL: <https://artsandculture.google.com/>
19. Державна служба статистики України (розділ «Культура»). — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Науковий журнал «Культура і сучасність». — URL: <https://nakkkim.edu.ua/>
21. Журнал «Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв». — URL: <https://nakkkim.edu.ua/>
22. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
24. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. — URL: <https://nbuv.gov.ua/>
25. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>